

Vodní hospodářství

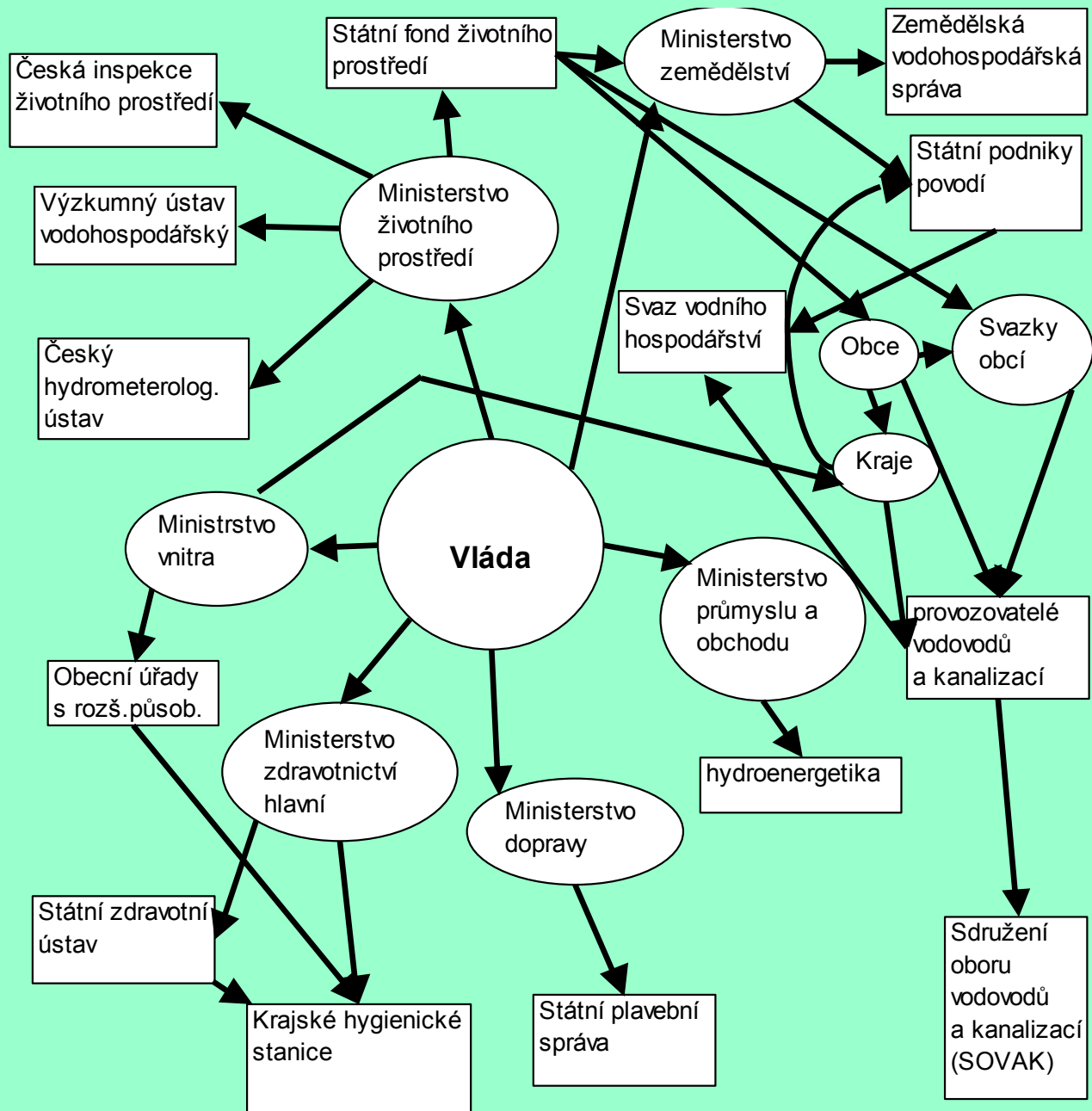
Přednáška pro ESF 2009

hlavac@vasgr.cz

Vodní hospodářství je národohospodářské odvětví

Má dva obory:

- Obor vodních toků
- Obor vodovodů a kanalizací

Hlavní informační zdroje

- <http://www.mze.cz/>
- <http://www.voda.mze.cz/>
- <http://www.env.cz/>
- <http://www.svh.cz/>
- <http://www.sovak.cz/>

Obor vodních toků

- Významné vodní toky (16 916 km) a část drobných toků.
 - Povodí Labe s.p. Hradec Králové
 - Povodí Vltavy s.p. Praha
 - Povodí Ohře s.p. Chomutov
 - Povodí Moravy s.p. Brno
 - Povodí Odry s.p. Ostrava.

Drobné vodní toky

- Zemědělská vodohospodářská správa Brno (34 783 km)
- Lesy České republiky s.p.
Hradec Králové (19 804 km)
- obce

Odběry povrchových vod

Rok	Odběr mil. m3
2000	1 363
2001	1 309
2002	1 368
2006	1 557

Vodovody a kanalizace

	1989	2000	2006
Napojeno na vodov.	8, 537 82,4	8, 952 87,1	9, 482 mil. 92,4 %
Napojeno na kanal.	7, 501 72,4	7, 685 74,8	8,215 mil. 80,0 %
Výroba vody	1 251	778	699 tis.m3
Čištěná voda		527 (r. 2003)	857 tis.m3

Dvojí pojetí oboru vodovodů a kanalizací

- **Komunální**
- **Podnikatelské**

Komunální pojetí – veřejný zájem

- produkt – pitná voda a odvádění a čištění odpadních vod – má být co nejdostupnější maximálnímu počtu uživatelů, cena má být nízká, zisk minimální, obor má být vnímán jako součást municipalit a veřejnost k němu má mít kladný vztah.

Podnikatelské pojetí

- Vodárenství a kanalizace je podnikání, jehož cílem je, aby za dodržení přiměřené dostupnosti a jakosti produkovalo co nejvyšší prospěch pro podnikatele. Tento prospěch je charakterizován jednak ziskem, jednak dalšími přínosy jako jsou monopolní prostředí, dlouhodobá stabilita trhu a v některých případech i absence odpovědnosti za obnovu a rozvoj infrastruktury (při často používaném odděleném modelu vlastnictví infrastrukturního a provozního majetku).

Ceny a poplatky ve vodním hospodářství

- Ceny: vodné a stočné, věcně usměrňované, ceny ostatních produktů a subdodávek.
- Poplatky: odběr povrchové vody, odběr podzemní vody, vypouštění do vod povrchových, vypouštění do vod podzemních, poplatky mimoresortní (ovzduší, skládky apod.).

Přednosti aktivit veřejné správy

- omezení monopolního chování
- účinný tlak na ochranu životního prostředí
- podpora rozvoje infrastruktury
- ohled na sociálně únosné ceny, solidarizační princip
- kompetence v oblasti právní podpory veřejných zájmů

Slabiny z hlediska aktivit veřejné správy

- omezené finanční prostředky, jejichž objem doposud vždy nepokrývá nejen poptávku po nich, ale ani objektivní potřeby
- tendence neakcentovat efektivnost řízených procesů
- politická objednávka

Přednosti soukromého sektoru

- tlak na efektivnost řízených procesů
- schopnost získat a zaplatit špičkové specialisty a manažery
- dynamika, rychlé zavádění poznatků zlepšujících efektivnost

Slabiny soukromého sektoru

- omezenější vnímání sociálních souvislostí
- snaha maximalizovat zisk a použít ho mimo obor, mnohdy i mimo území státu
- nižší motivace k ochraně životního prostředí
- převaha expanzních, příp. globálních zájmů nad regionálními

Vodné a stočné 2008

- Maximum 68,44 Kč/m³ vč. DPH
- Minimum 19,10 Kč/m³ vč. DPH
- Sociálně únosná cena aktuálně 65 – 95 Kč/m³ vč. DPH dle regionů (pravidlo max. 2% výdajů rozpočtu odběratele)

Dle informace sdružení SOVAK (284 subjektů)

Aktuální problémy oboru vodovodů a kanalizací

- Obnova a rozvoj infrastruktury
- Změny prostředí, dostupnost produktů
- Globální vlivy (růst cen energií, změny klimatu)
- Vývoj poznání, technický pokrok
- Nová ohrožení
- Optimum regulace

Charakter provozování a potřeba investic dle MZP

Charakter	Počet provoz. vztahů	% provoz. vztahů	Počet EO (ekvivalentní obyvatelé)	% EO	Inv. náklady Mil EUR	% inv. nákladů
Není dosud provozováno	8	2	22 748	0	28,2	2
Obec si provozuje sama	19	4	62 863	1	17,6	1
Vlastnický model	27	5	204 092	2	22,6	1
Smíšený model	140	27	1 736 096	18	284,4	20
Oddílný model	243	47	6 803 997	71	973,2	68
Data chybí	77	15	781 298	8	114,2	8
celkem	514	100	9 611 094	100	1 440	100

Podmínky přijatelnosti yodohospodářských projektů pro Operační program Životní prostředí v programovacím období 2007 – 2013

- Pro magistrátní, vlastnický a smíšený model nejsou kladeny zvláštní podmínky
- Pro smíšené modely se rozlišuje, zda majoritu má soukromý kapitál nebo veřejný sektor
- Pro soukromý kapitál jsou kladeny podmínky efektivnosti, přiměřenosti zisku a souladu s právem EU

(metodika má 72 stran)

**Díky za pozornost a pěkný den.
hlavac@vasgr.cz**

